

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΤΕΜΠΛΑΤΕ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ:

[Βασιλική Μητροπούλου](#)

Ημερομηνία Δημιουργίας:

19/07/2021

Αξιοποιήστε το Template αυτό, εάν θέλετε να αναπτύξετε εκπαιδευτικά σενάρια για τα Θρησκευτικά, ακολουθώντας το μοντέλο της βιωματικής μάθησης. Είναι βασισμένο στο Γενικό Template Εκπαιδευτικών Σεναρίων του Φωτόδεντρου, αλλά παρέχει εξειδικευμένες οδηγίες και αναλυτικές παιδαγωγικές κατευθύνσεις για εκπαιδευτικά σενάρια Θρησκευτικών βιωματικής προσέγγισης, καθώς και προτεινόμενη δομή με φάσεις/δραστηριότητες που εξυπηρετούν την προσέγγιση αυτή.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος σεναρίου

Αναγράφεται ο τίτλος του σεναρίου που πρέπει να είναι σύντομος, σαφής, ακριβής και ελκυστικός (π.χ. «Το όραμα της παγκόσμιας ειρήνης») και να καταδεικνύει εμφανώς την θεματική ή τις θεματικές που πρόκειται να ασχοληθούμε. Αντίθετα, ένας γενικός τίτλος, όπως π.χ. «Οι παραβολές του Ιησού», έχει μεγάλο εύρος άπτεται πολλών ζητημάτων και δεν μπορεί να προσεγγιστεί μέσα στα πλαίσια ενός σεναρίου.

Δημιουργοί / Συντελεστές

Γίνεται αναφορά στον ρόλο που έχει ο κάθε ένας από τους συντάκτες του σεναρίου (εφόσον είναι περισσότεροι από ένας/μία) (π.χ. σύλληψη ιδέας, συλλογή υλικού, τεχνολογίες κ.α.)

Συνοπτική περιγραφή

Σύντομη και περιεκτική περιγραφή του σεναρίου με αναφορά στο θέμα, στην βασική ιδέα, στους στόχους, στην μαθησιακή αξία, στην διαδικασία υλοποίησης, στα αποτελέσματα.

Γνωστικό/ά αντικείμενο/α – γνωστική/ές περιοχή/ές

Εφόσον πρόκειται για σενάριο με διαθεματικές ή διεπιστημονικές προεκτάσεις, γίνεται αναφορά στα γνωστικά αντικείμενα ή τις γνωστικές περιοχές που εμπλέκονται στην συγγραφή του σεναρίου (π.χ. Εικαστικά, Γεωγραφία, Ιστορία, Γλώσσα, κ.α.).

Θέμα (τα)

Περιγράφεται το θέμα ή τα θέματα που διαπραγματεύεται το σενάριο που μπορεί να αφορούν ένα ή περισσότερα από τα περιεχόμενα του προγράμματος σπουδών Θρησκευτικών είτε από τα βιβλία του μαθητή είτε από τις θεματικές περιοχές των Θρησκευτικών στο Φωτόδεντρο είτε να εμπλέκουν και αντικείμενα άλλων γνωστικών περιοχών (π.χ. 'έθιμα της Λαμπρής', 'η άμπελος στη ζωή μας').

Σχέση / Σύνδεση με το/τα Πρόγραμμα/τα Σπουδών

Συμβατότητα και σχέση με τα βασικά θέματα/περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών και τα αντίστοιχα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα και τις σχετικές προτεινόμενες δραστηριότητες.

Γλώσσα (ες) σεναρίου

Αναφορά στη γλώσσα συγγραφής του σεναρίου (π.χ. ελληνικά, αραβικά)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Σκεπτικό του σεναρίου / Αιτιολόγηση των επιλογών

Περιγράφεται μια σειρά από στοιχεία/πληροφορίες τα οποία ενημερώνουν σχετικά με το σκεπτικό συγγραφής του σεναρίου για τα Θρησκευτικά. Γίνεται αναφορά στη συνολική προετοιμασία της διδακτικής παρέμβασης, τους/τις μαθητές/τριες στους οποίους απευθύνεται, τη σύνδεση με τις εμπειρίες, τα βιώματα και τα ενδιαφέροντά τους αλλά και τις δυσκολίες κατανόησης των θρησκευτικών εννοιών και όρων λόγω του επιπέδου γνωστικής και θρησκευτικής ανάπτυξης στο οποίο βρίσκονται. Αναφέρονται η αναγκαιότητα συγγραφής του σεναρίου και η αιτιολόγηση της επιλογής της βιωματικής μεθόδου, ως καταλληλότερης για την δημιουργία στάσεων ζωής.

Ενδεικτικές ερωτήσεις για την περιγραφή του σκεπτικού μπορούν να είναι: (α) γιατί επιλέχθηκε το συγκεκριμένο θέμα και πώς αυτό συνδέεται με τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών (β) σε μαθητές ποιας τάξης απευθύνεται το σενάριο, (γ) ποιες είναι οι πιθανές δυσκολίες ή τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/τριες (δ) ποιες οι διδακτικές-μαθησιακές προκλήσεις σε σχέση με το θέμα

(με βάση τη διδακτική σας εμπειρία ή/και την ερευνητική βιβλιογραφία), (ε) ποιες μαθησιακές και διδακτικές μέθοδοι (βιωματική, ανακαλυπτική, διερευνητική, κτλ) αξιοποιούνται στο σενάριο, (στ) ποια είναι η συνολική καινοτομία που προσφέρεται με το σενάριο και (ζ) τι αναμένεται να έχουν μάθει οι μαθητές/τριες μετά το πέρας της διδασκαλίας του σεναρίου

Πρωτοτυπία – Καινοτομία

Αναφέρονται τα σημεία πρωτοτυπίας και συγκεκριμένες δράσεις του σεναρίου (π.χ. διεπιστημονικές προεκτάσεις) ως προς το περιεχόμενο, τους στόχους, την προσέγγιση, τις δραστηριότητες ή τη μεθοδολογία οι οποίες επεκτείνουν τους γνωστικούς ορίζοντες των μαθητών και το διαφοροποιούν από την διδασκαλία που βασίζεται μόνο στο περιεχόμενο του αναλυτικού προγράμματος Θρησκευτικών και των βιβλίων. Σύγκριση της καινοτομίας και της προστιθέμενης αξίας της διδακτικής και μεθοδολογικής προσέγγισης του θέματος που αναδεικνύεται από την εφαρμογή της σε σχέση με τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας.

Γνωστικά – διδακτικά προβλήματα

Προβλήματα που έχουν εντοπισθεί που τεκμηριώνουν την ανάγκη του σεναρίου (π.χ. παρερμηνεία θρησκευτικών όρων ή εννοιών στις βιβλικές αφηγήσεις).

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Παιδαγωγική προσέγγιση

Η βιωματική μάθηση είναι μια διδακτική διαδικασία οικειοποίησης της γνώσης μέσω της εμπειρίας. Αφορά μια σειρά από σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις που ξεκινούν από βιωματικές καταστάσεις που δίνουν έμφαση και προωθούν την ανάπτυξη και καλλιέργεια του ψυχοσυναισθηματικού κόσμου των μαθητών/τριων επιχειρώντας να τους/τις φέρουν σε άμεση επαφή με το αντικείμενο της μάθησης και τους/τις βοηθούν να επεξεργαστούν την νέα εμπειρία.

Το μαθησιακό περιβάλλον που δημιουργείται στο πλαίσιο της βιωματικής μάθησης διευκολύνει τους/τις μαθητές/τριες (α) να διατυπώσουν τις απόψεις τους για ένα θέμα ή έννοια και (β) να νοηματοδοτήσουν το θέμα τους ανταλλάσσοντας εμπειρίες. Στο μάθημα των Θρησκευτικών (ΜτΘ) στο οποίο συχνά θίγονται θέματα κοινωνικής ζωής, οι μαθητές/τριες μοιράζονται εμπειρίες και απόψεις που ξεπηδούν από προσωπικά τους βιώματα, διερωτώνται και αναζητούν απαντήσεις (σχετικά με υπαρξιακά ζητήματα).

Κατά την εφαρμογή της βιωματικής μάθησης στην διδακτική διαδικασία είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν ποικίλες μεθοδολογικές παιδαγωγικές και διδακτικές προσεγγίσεις. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις που εμπίπτουν σε βιωματικό πλαίσιο είναι η ανακαλυπτική, η εποικοδομιστική, η αυτορρυθμιζόμενη μάθηση και

η φθίνουσα υποστήριξη της μάθησης. Η βιωματική προωθείται με ομαδοσυnergατικές προσεγγίσεις που ενθαρρύνουν την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/τριων, την μεταξύ τους επικοινωνία, την χρήση συνεργατικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, τη δημιουργική δράση, τον προβληματισμό, την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και δημιουργικής έκφρασης (με βάση την ισότητα και την προσωπική ελευθερία) .και γενικότερα τη διαδικασία «μαθαίνω πώς να μαθαίνω». Σημαντική θεωρείται η συμβολή της διαθεματικής προσέγγισης καθώς με αυτήν, μέσα από τη διδασκαλία ενός αυτοτελούς διδασκόμενου μαθήματος, εντάσσονται στοιχεία και χαρακτηριστικά από άλλα γνωστικά αντικείμενα ώστε οι μαθητές/τριες να αποκτήσουν και να διαμορφώσουν γνώσεις και αντιλήψεις ενός ολοκληρωμένου και συγκροτημένου περιεχομένου.

Διδακτικό μοντέλο

Ένα μοντέλο βιωματικής μάθησης είναι αυτό των γνωσιακών διαδικασιών τεσσάρων φάσεων των Kalantzis & Cope (2010):

1η Φάση: Βιώνοντας το Γνωστό και το Νέο

α. Βιώνοντας το γνωστό: οι μαθητές/τριες ανακαλούν τις εμπειρίες, τα ενδιαφέροντα και τις απόψεις τους για ένα θέμα ή έννοια. β. Βιώνοντας το νέο: οι μαθητές παρατηρούν την νέα θρησκευτική έννοια, εμβαπτίζονται σ' αυτή ή μελετούν και καταγράφουν νέα γεγονότα και δεδομένα.

2η Φάση: Ενοιολογώντας με Ορολογίες και Θεωρίες

α. Ενοιολογώντας μέσω ορολογίας (ορθή χρήση όρων): οι μαθητές/τριες κατηγοριοποιούν και ερμηνεύουν τους θρησκευτικούς έννοιες ή όρους β. Ενοιολογώντας μέσω θεωρίας: οι μαθητές/τριες κάνουν γενικεύσεις και τοποθετούν τους βασικούς θρησκευτικούς όρους μαζί σε εννοιολογικά πλαίσια

3η Φάση: Αναλύοντας Λειτουργικά και Κριτικά

α. Αναλύοντας λειτουργικά: οι μαθητές/τριες επιχειρηματολογούν σχετικά με λογικές συνδέσεις, σχέσεις αιτίου-αποτελέσματος, δομές και λειτουργίες. β. Αναλύοντας κριτικά: οι μαθητές/τριες αξιολογούν τις δικές τους απόψεις, ενδιαφέροντα και κίνητρα καθώς και των άλλων.

4η Φάση: Εφαρμόζοντας Κατάλληλα και Δημιουργικά

α. Εφαρμόζοντας κατάλληλα: οι μαθητές/τριες εφαρμόζουν τη νέα μάθηση σε πραγματικές καθημερινές καταστάσεις και δοκιμάζουν την εγκυρότητα των καταστάσεων αυτών (μεταβίβαση της μάθησης). β. Εφαρμόζοντας δημιουργικά: οι μαθητές/τριες δημιουργούν κάτι πρωτότυπο ή κάνουν μια καινοτόμα και πρωτοποριακή παρέμβαση στον κόσμο στον οποίο ζουν.

Σε όλες τις φάσεις του μοντέλου οι μαθητές/τριες για να κατακτήσουν τη μάθηση, να κατανοήσουν τις γνώσεις και να είναι σε θέση να τις εφαρμόσουν, πρέπει να συνεργαστούν για να λύσουν καταστάσεις, να ανακαλύψουν μόνοι τους πράγματα, να επεξεργαστούν ιδέες.

Διδακτικές στρατηγικές / τεχνικές

Οι βιωματικού και ανακαλυπτικού τύπου στρατηγικές παρέχουν περιβάλλοντα στα οποία αναπτύσσονται υψηλού επιπέδου γνωστικές και κοινωνικές δεξιότητες και προάγουν το ομαδικό πνεύμα. Τα βιώματα και οι εμπειρικές γνώσεις των μαθητών έχουν σημαντική θέση στη διδασκαλία του ΜτΘ και οδηγούν στην υιοθέτηση τεχνικών πρόσβασης στη γνώση, οι οποίες στηρίζονται σε δραστηριότητες βιωματικής μάθησης και προάγουν μάθηση ενεργητική, συνεργατική, μέσω δραστηριοτήτων που αναπαριστούν μια αληθινή βιωματική κατάσταση.

Κατά τη βιωματική προσέγγιση εφαρμόζονται ποικίλες διδακτικές τεχνικές, (π.χ. παιχνίδι ρόλων, έντεχνος συλλογισμός, έξι σκεπτόμενα καπέλα, ιδεοθύελλα, ρόλος στον τοίχο, ανακριτική καρτέλα, διάδρομος συνείδησης, παγωμένη εικόνα, κ.α.) που αποσκοπούν στη διαμόρφωση ενός γνωστικού και συναισθηματικού μαθητοκεντρικού περιβάλλοντος μάθησης που ενεργοποιεί στοιχεία της προσωπικότητάς των μαθητών/τριών, όπως ανάγκες, κίνητρα, πεποιθήσεις κ.λπ., και διαμορφώνει αξίες και στάσεις ζωής.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Στοχευόμενο κοινό (ομάδα-στόχος ή σε ποιους απευθύνεται)

Βαθμίδα Εκπαίδευσης

Αναφορά στη βαθμίδα Πρωτοβάθμια (Δημοτικό) ή Δευτεροβάθμια (Γυμνάσιο ή Λύκειο)

Τάξη

Αναφορά στην τάξη ή τάξεις όπου πρόκειται να εφαρμοσθεί η διδασκαλία του σεναρίου

Ηλικιακή ομάδα

Εύρος ηλικίας δυνητικής εφαρμογής του σεναρίου π.χ. 10 – 14 χρονών

Γλώσσα στοχευόμενου κοινού

Αναφέρεται η γλώσσα που μιλούν οι μαθητές/τριες (π.χ. τάξεις υποδοχής)

Εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης σεναρίου (διάρκεια)

Αναφέρεται ο αριθμός των διδακτικών ωρών στο σχολείο που απαιτούνται για την υλοποίηση του σεναρίου (π.χ. 4 διδακτικές ώρες).

Χώρος υλοποίησης

Αναφέρονται οι χώροι υλοποίησης του σεναρίου. Η κάθε φάση του σεναρίου μπορεί να υλοποιείται σε διαφορετικό χώρο (π.χ. τάξη, εργαστήριο πληροφορικής, αυλή του σχολείου, σε χώρο εκτός του σχολείου εάν πρόκειται να οργανωθεί επίσκεψη). Εναλλακτικά, μπορεί κάποιες φάσεις να διεξαχθούν με εξ αποστάσεως διδασκαλία (σύγχρονη και ασύγχρονη) (π.χ. ανάρτηση εργασιών των μαθητών στην e-me).

Ενορχήστρωση τάξης

Αναφέρεται στην οργάνωση της τάξης και τον τρόπο με τον οποίο θα εμπλακούν οι μαθητές και ο εκπαιδευτικός.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Περιγραφή του τρόπου οργάνωσης της τάξης κατά την υλοποίηση του σεναρίου, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των επιμέρους φάσεων.

Στην πρώτη φάση του βιωματικού μοντέλου, «βιώνοντας το γνωστό και το νέο», οι μαθητές/τριες καλούνται να βιώσουν αρχικά κάτι γνωστό, ώστε να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για να ωφεληθούν και να γνωρίσουν μια νέα έννοια ή ζήτημα που έχει θρησκευτικό περιεχόμενο. Η φάση αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί αρχικά (‘βιώνοντας το γνωστό’) στην ολομέλεια της τάξης με καταιγισμό ιδεών και στη συνέχεια οι μαθητές/τριες να έρθουν σε επαφή με το καινούργιο ζήτημα ή έννοια ή όρο (βιώνοντας το νέο), είτε με συζήτηση στην ολομέλεια είτε με την τεχνική «Σκέψου, Συζήτησε, Μοιράσου» (**T**hink, **P**air, **S**hare) κατ’ αρχήν εξατομικευμένα, και ύστερα σε ζευγάρια και ομάδες. Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας στις ομάδες οι μαθητές/τριες αλλά και κατά την παρουσίαση των συμπερασμάτων τους στην ολομέλεια της τάξης, όπου ακολουθεί συζήτηση, κάθονται ανά τέσσερις αντικρουστά στα θρανία τους.

Στην δεύτερη φάση του βιωματικού μοντέλου, «εννοιολογώντας με Ορολογίες και Θεωρίες», οι μαθητές/τριες προβαίνουν σε νοηματοδότηση του νέου ζητήματος ή νέας έννοιας θρησκευτικού περιεχομένου. Αποκτούν εννοιολογική κατανόηση του νέου, μαθαίνοντας ορισμούς και το νόημα των θρησκευτικών εννοιών και τον τρόπο που αυτές συνδέονται μεταξύ τους. Η φάση μπορεί να πραγματοποιηθεί στο Εργαστήριο Πληροφορικής όπου οι μαθητές/τριες να αναζητήσουν πληροφορίες σε ψηφιακό υλικό από το διαδίκτυο ή το Φωτόδεντρο ή να κατασκευάσουν ψηφιακό εννοιολογικό χάρτη με τις θρησκευτικές λέξεις ή όρους που έμαθαν.

Στην τρίτη φάση «αναλύοντας Λειτουργικά και Δημιουργικά» οι μαθητές/τριες επιχειρούν να αναλύσουν λειτουργικά και κριτικά το ζήτημα, να αντιληφθούν τον σκοπό, το ρόλο και τη λειτουργία του ζητήματος

και να σταθούν κριτικά απέναντι σε αυτό, διαμορφώνοντας προσωπική θέση, μέσα από διαδικασίες αξιολόγησης της παλιάς και νέας εμπειρίας και επαναπροσδιορισμό των θέσεών τους. Η φάση μπορεί να υλοποιηθεί στην σχολική τάξη με συνεργασία σε ομάδες και με φύλλα εργασίας με σχετικά κείμενα ή προβολή π.χ. εικόνων. Μπορεί να πραγματοποιηθεί και εκτός σχολείου με επίσκεψη πεδίου όπου οι μαθητές/τριες να έχουν βιωματική προσέγγιση του ζητήματος.

Στην τέταρτη φάση «εφαρμόζοντας Κατάλληλα και Δημιουργικά» οι μαθητές/τριες επιχειρούν να εφαρμόσουν αυτά που έμαθαν σε νέες καταστάσεις της ζωής ή του περιβάλλοντός τους, απλές ή πιο σύνθετες. Να σχεδιάσουν πρωτοβουλίες και να αναλάβουν δράσεις, να αναστοχαστούν, να αξιολογήσουν και να επαναπροσδιορίσουν απόψεις και στάσεις. Η φάση μπορεί να υλοποιηθεί στη σχολική τάξη με δημιουργία βιωματικών καταστάσεων (α) με φύλλα εργασίας που να παρέχουν σχετικά με το θέμα κείμενα διαφόρων ειδών (άρθρα, βιβλία) για την επιχειρηματολογία των μαθητών/τριών (β) βιωματικές δραστηριότητες με διδακτικές τεχνικές (π.χ. παιχνίδι ρόλων, tableau vivant, ανακριτική καρτέλα κ.α., ή να κατασκευάσουν οι ίδιοι/ες ψηφιδωτά, κ.α).

Στη διάρκεια των δραστηριοτήτων όπου απαιτείται, δημιουργείται επαρκής χώρος εντός της τάξης (π.χ. με μετακίνηση των θρανίων) για την εκτέλεσή τους.

Ρόλοι μαθητών & εκπαιδευτικών

Περιγραφή των ρόλων εκπαιδευτικού και μαθητών/τριών

Ρόλος μαθητών

Στο πλαίσιο της βιωματικής προσέγγισης, δημιουργείται ένα μαθησιακό περιβάλλον το οποίο βοηθά τους/τις μαθητές/τριες (α) να διατυπώσουν τις απόψεις τους για το θέμα τους (β) να νοηματοδοτήσουν το θέμα τους, ανταλλάσσοντας εμπειρίες. Ειδικότερα, στο Μτθ όπου συχνά τίγονται θέματα κοινωνικής ζωής, οι μαθητές/τριες ανιχνεύουν τις προϋπάρχουσες θρησκευτικές εμπειρίες και βιώματά τους και, σε ομάδες, μοιράζονται τις απόψεις που προκύπτουν από τις προσωπικές τους εμπειρίες για να επεξεργαστούν τα θέματά τους. Συμμετέχουν ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία καθώς η βιωματική προσέγγιση διεγείρει τα ενδιαφέροντα τους αφού στηρίζεται στα βιώματα και τις εμπειρίες τους ενώ ταυτόχρονα μαθαίνουν να είναι αυτόνομοι/ες και ανεξάρτητοι/ες, να ανακαλύπτουν από μόνοι/ες τους τη γνώση, να σκέφτονται, να ενεργούν και να αναπτύσσουν πλούσιες δραστηριότητες.

1. Ως προς την συνεργασία σε ομάδες:

Εδώ αναφέρονται οι αναμενόμενες δράσεις των μαθητών/τριών στο πλαίσιο της ομάδας (π.χ. τα σημεία του σεναρίου που αναμένεται να συζητηθούν, η έκφραση διαφορετικών αντιλήψεων με επιχειρηματολογία, η ανάδειξη διαφορετικών στάσεων απέναντι σε κάποια από τα θέματα που εμπλέκονται στο σενάριο κτλ).

2. Ως προς τη χρήση των ΤΠΕ:

Αναφέρονται η αξιοποίηση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων όπου χρησιμοποιούνται ΤΠΕ καθώς και η αναμενόμενη αλληλεπίδραση με αυτά για την αναζήτηση του νέου και τον συσχετισμό του με το γνωστό.

Ρόλος εκπαιδευτικών

1. Ως προς τη συνεργασία με τους μαθητές/τριες:

αναφέρεται το είδος της υποστήριξης που αναμένεται να παρέχει στους μαθητές/τριες. Κατά τις βιωματικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα μέσα στην τάξη λειτουργεί ως ανιχνευτής, οργανωτής και εκτιμητής των ενδιαφερόντων και των ικανοτήτων του/της κάθε μαθητή/τριας. Ενεργοποιεί τους μαθητές/τριες, καλλιεργεί την αντιληπτική τους εγρήγορση, συντονίζει την μαθησιακή διαδικασία, τους/τις καθοδηγεί να αναζητούν και να βρίσκουν πληροφορίες, να λύνουν προβλήματα, να παίρνουν αποφάσεις, να στοχάζονται κριτικά, να συνεργάζονται και να προχωρούν σε δημιουργικές συνθέσεις. Είναι έτοιμος/η να ερευνήσει, να επιχειρήσει νέες ιδέες και πρακτικές.

2. Ως προς τη χρήση ΤΠΕ:

αναφέρονται οι γνώσεις στις ΤΠΕ που θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσει για την υλοποίηση του σεναρίου (π.χ. λογισμικό artsteps, webquest)

3. Ως προς τη συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων:

κατά την διεπιστημονική προσέγγιση με άλλα γνωστικά αντικείμενα (π.χ. γεωγραφία, ιστορία, γλώσσα) απαιτείται η συνεργασία και κοινή προετοιμασία του θρησκευτικού περιεχομένου του σεναρίου και των δραστηριοτήτων με τους εκπαιδευτικούς που τα διδάσκουν.

Απαιτήσεις εφαρμογής σεναρίου

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών

Περιγράφονται το απαιτούμενο γνωστικό και θρησκευτικό υπόβαθρο (προϋπάρχουσες θρησκευτικές γνώσεις από προηγούμενες τάξεις ή βαθμίδες) των μαθητών/τριών και η αναγκαία προετοιμασία τους ώστε να ικανοποιούνται οι προαπαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες όλων για να μπορούν να ανταποκριθούν στις προτεινόμενες δράσεις και δραστηριότητες του σεναρίου προκειμένου να επιτευχθεί η προβλεπόμενη διαδικασία μάθησης.

Εφόσον οι προαπαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες διαφέρουν μεταξύ των μαθητών/τριών (π.χ. ορισμένοι/ες δεν έχουν βιωματικές καταστάσεις σχετικά με το θέμα του σεναρίου) πρέπει να προγραμματισθεί σχεδιασμός ώστε το περιεχόμενο και οι δραστηριότητες να προσφέρουν ίσες ευκαιρίες

παρακολούθησης και συμμετοχής σε όλους τους μαθητές/τριες.

Οι προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών/τριών μπορεί να αφορούν:

- τις γνώσεις των μαθητών/τριών που αφορούν στη θρησκεία, δηλαδή στο θρησκευτικό γραμματισμό,
- τις ικανότητές τους ως προς τη χρήση των τεχνολογικών και άλλων υλικών εργαλείων δηλαδή τον ψηφιακό γραμματισμό,
- τη δημιουργία στάσεων ζωής, αξιών, συμπεριφορών.

Απαιτούμενα βοηθητικά υλικά και εργαλεία

Περιγράφεται ο τεχνολογικός εξοπλισμός (π.χ. φορητός υπολογιστής, βιντεοπροβολέας, διαδραστικός πίνακας, λογισμικά] τα υλικά (π.χ. εικόνες, χάρτες, φωτοτυπίες, ψηφιακά περιβάλλοντα) και τα άλλα βοηθητικά μέσα (π.χ. φύλλα εργασίας, οδηγίες, ιστοσελίδες) που απαιτούνται για τη υλοποίηση του σεναρίου.

Απαιτούμενη προετοιμασία

Αναφέρονται οι ενέργειες που απαιτούνται από τον εκπαιδευτικό εκ των προτέρων προκειμένου να εξασφαλίσει τα απαραίτητα βοηθητικά υλικά, εργαλεία και υλικοτεχνική υποδομή, την πρόσβαση σε χώρους (π.χ. το Εργαστήριο Πληροφορικής) ή εξασφάλιση άδειας από γονείς ή φορείς (π.χ. για την πραγματοποίηση επισκέψεων εκτός σχολείου).

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Διδακτικοί στόχοι

Γενικός/οί στόχος/οι

Αναφέρεται ο γενικός στόχος του σεναρίου.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Περιγράφονται τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του σεναρίου, σε τρεις κατηγορίες: α) γνώσεις, β) δεξιότητες γ) στάσεις, συμπεριφορές και αξίες. Για τις γνώσεις ακολουθείται η αναθεωρημένη ταξινόμια του Bloom. Κάθε κατηγορία διαιρείται σε επίπεδα ή διαδικασίες οι οποίες παρουσιάζονται παρακάτω από το χαμηλότερο προς το υψηλότερο.

Γνώσεις

Η ταξινόμηση αυτή (σύμφωνα με την αναθεωρημένη ταξινόμια του Bloom) καθορίζει έξι επικαλυπτόμενα επίπεδα νοητικών ικανοτήτων, τα οποία από το χαμηλότερο προς το υψηλότερο είναι:

Οι μαθητές/τριες μετά το πέρας του σεναρίου:

- **Ανάκληση:** είναι ικανοί/ές να ανακαλέσουν ή να ανακτήσουν βασικές πληροφορίες από τη μακροπρόθεσμη μνήμη τους.
- **Κατανόηση:** είναι ικανοί/ές να προσδιορίσουν το νόημα της νέας γνώσης ή να ερμηνεύσουν γιατί συμβαίνει.
- **Εφαρμογή:** είναι ικανοί/ές να χρησιμοποιήσουν την γνώση με ένα νέο τρόπο ή να συμπληρώσουν και να εφαρμόσουν μια διαδικασία σε πραγματικές καταστάσεις.
- **Ανάλυση:** είναι ικανοί/ές να συγκρίνουν, να αναλύσουν μια έννοια στα συστατικά της και να καθορίσουν πώς τα μέρη αυτά σχετίζονται μεταξύ τους και με το σύνολο
- **Αξιολόγηση:** είναι ικανοί/ές να αξιολογήσουν, και να τεκμηριώσουν την άποψή τους με κριτική σκέψη και επιχειρήματα
- **Δημιουργία:** είναι ικανοί/ές να παράγουν, να ανασυνθέσουν εκ νέου και να δημιουργήσουν μια νέα ιδέα ή δομή.

Περαιτέρω κατηγοριοποίηση των ΠΜΑ στον τομέα των γνώσεων μπορεί να γίνει

1. Ως προς το γνωστικό αντικείμενο

2. Ως προς τη μαθησιακή διαδικασία

3. Ως προς την ανάπτυξη θρησκευτικού γραμματισμού

Δεξιότητες

Οι δεξιότητες εστιάζουν συνήθως στην αλλαγή των κινητικών δεξιοτήτων (π.χ. χειρισμού εργαλείου) σε σχέση με την συμπεριφορά τους/στάση ζωής τους και προτείνουν τα παρακάτω επίπεδα, τα οποία από το χαμηλότερο προς το υψηλότερο είναι:

Οι μαθητές/τριες μετά το πέρας του σεναρίου:

- **Αντίληψη:** έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τις αισθήσεις τους για την εκδήλωση και καθοδήγηση κινητικής δραστηριότητας.
- **Ετοιμότητα:** είναι διανοητικά, φυσικά και συναισθηματικά έτοιμοι/ες να ανταποκριθούν σε μια κατάσταση. Αναγνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς τους ενώ δείχνουν διάθεση να μάθουν νέες διαδικασίες.
- **Καθοδηγούμενη ανταπόκριση:** είναι ικανοί/ές ακολουθώντας οδηγίες από τον εκπαιδευτικό, μέσω

μίμησης, να επιχειρούν με τη διαδικασία δοκιμής και λάθους και με εξάσκηση να αναπαράγουν μια πράξη ή ενέργεια.

- **Μηχανισμός:** είναι ικανοί/ές να εκτελέσουν ή αναπαράγουν μόνοι/ες τους, με αυτοπεποίθηση μια πράξη ή ενέργεια με αυτοματοποιημένες κινητικές δεξιότητες.
- **Σύνθετη προφανής ανταπόκριση:** διαθέτουν κινητικές δεξιότητες για να εκτελέσουν μια σύνθετη ενέργεια ή πράξη με γρήγορη, ακριβή, επιδέξια και αυτοματοποιημένη απόδοση.
- **Προσαρμογή:** είναι ικανοί/ές να αναπτύξουν δεξιότητες προσαρμογής για να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε μια νέα κατάσταση.
- **Δημιουργία:** είναι ικανοί/ές να δημιουργήσουν νέες κινητικές δεξιότητες για την προσαρμογή σε μια καινούργια διαφορετική ιδιαίτερη κατάσταση ή πρόβλημα.

Περαιτέρω κατηγοριοποίηση των ΠΜΑ στον τομέα των γνώσεων μπορεί να γίνει

1. Ως προς τη χρήση ΤΠΕ (ανάπτυξη ψηφιακού γραμματισμού)

2. Ως προς την κοινωνικοποίηση των μαθητών

3. Ως προς την ενίσχυση της ενεργητικής, ανακαλυπτικής μάθησης

4. Ως προς τις ΤΠΕ

Διατυπώνονται οι δεξιότητες των μαθητών/τριών στη χρήση των ΤΠΕ για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων ή δράσεων του σεναρίου.

Στάσεις, συμπεριφορές, αξίες

Διατυπώνονται ΠΜΑ που δηλώνουν στάσεις, συμπεριφορές και αξίες οι οποίες περιγράφουν τον τρόπο συναισθηματικής αντίδρασης και τη δυνατότητα ενσυναίσθησης του πόνου ή τη χαράς των άλλων που αναπτύσσονται σε 5 στάδια, τα οποία από το χαμηλότερο προς το υψηλότερο είναι:

Οι μαθητές/τριες μετά το πέρας του σεναρίου:

- **Πρόσληψη/Αντίληψη:** είναι ικανοί/ες να «ακούν» τον άλλο με προσοχή και ευαισθησία. Αφορά τη μνήμη και την αναγνώριση των μαθητών/τριών.
- **Ανταπόκριση:** ανταποκρίνονται συμμετέχοντας ενεργά στη διαδικασία μάθησης.
- **Εκτίμηση/αποτίμηση:** είναι ικανοί/ές (ι) να συσχετίζουν συνδυαστικά μια αξία με μια στάση, συμπεριφορά, πληροφορίες, αντικείμενο, φαινόμενο, συνδέοντας την αξία με τις αποκτηθείσες γνώσεις και εμπειρίες τους και (ιι) να διαμορφώνουν τις δικές τους στάσεις ζωής και συμπεριφορές.

- **Οργάνωση:** είναι ικανοί/ες να οργανώνουν τις πληροφορίες, τις αξίες και τις ιδέες και προβαίνοντας στη μεταξύ τους σύγκριση, αλλά και σε συσχετισμό με τις αντίστοιχες προϋπάρχουσες δικές τους διαμορφώνοντας το δικό τους σύστημα αξιών.
- **Χαρακτηρισμός/εσωτερικευση αξιών:** διατηρούν τις αξίες ή πεποιθήσεις του συστήματος αξιών που ανέπτυξαν, το οποίο ασκεί επιρροή στη συμπεριφορά τους και διαμορφώνει μια στάση ζωής που τους/τις χαρακτηρίζει.

Περαιτέρω κατηγοριοποίηση των ΠΜΑ στον τομέα των γνώσεων μπορεί να γίνει

1. Ως προς την ανάπτυξη δημοκρατικών και ανθρωπιστικών αρχών και αξιών

2. Ως προς την ανάπτυξη ηθικών πανανθρώπινων αξιών και αρχών

3. Ως προς την διαμόρφωση στάσεων ζωής

Εκτίμηση μαθησιακών ή άλλων δυσκολιών των μαθητών

Κατά την επιλογή της θρησκευτικής ύλης/θεματικής/περιεχομένου για τον σχεδιασμό του σεναρίου θα πρέπει να διερευνηθεί, εάν οι θρησκευτικές έννοιες και όροι που περιέχει είναι συμβατές με το επίπεδο της γνωστικής και θρησκευτικής ανάπτυξης στο οποίο βρίσκονται οι μαθητές/τριες και αν είναι σχετικές με τις εμπειρίες και τα βιώματά τους. Μια βασική αρχή επιλογής ύλης θρησκευτικού περιεχομένου είναι «κατάλληλη ύλη στον κατάλληλο χρόνο», γιατί, εάν η θρησκευτική ύλη δεν συμβαδίζει με τη διανοητική και εμπειρική ετοιμότητα των μαθητών/τριών είναι δυνατόν να παρεμποδιστεί η περαιτέρω ανάπτυξη της θρησκευτικής τους σκέψης. Κατά τη διδασκαλία του ΜτΘ δεν επιδιώκεται η επιφανειακή γνώση του περιεχομένου του αλλά η όσο το δυνατόν πληρέστερη κατανόηση του πραγματικού του νοήματος.

1. Ως προς τη γνωστική ανάπτυξη

Οι «ιδέες» των παιδιών είναι κυρίως βιωματικές και εξαρτώνται από τις εμπειρίες τους, τις γνώσεις και τη γλώσσα που χρησιμοποιούν. Οι προσωπικές εμπειρίες αποτελούν γνώση που προκύπτει ως αποτέλεσμα της άμεσης αλληλεπίδρασης των μαθητών/τριών με το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν και δραστηριοποιούνται. Με βάση τα στάδια της γνωστικής ανάπτυξης του Piaget, που σχετίζονται με την ηλικία και αποτελούνται από διακριτούς τρόπους σκέψης, οι μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εντάσσονται στο στάδιο της συγκεκριμένης σκέψης (7-11 ετών) και της τυπικής σκέψης (12-17 ετών που συμπίπτει με την εφηβική ηλικία). Στο στάδιο της συγκεκριμένης λογικής σκέψης, αυτή παραμένει συγκεκριμένη και το παιδί μπορεί να επιδείξει τις ικανότητές του όταν ασχολείται με πράγματα συγκεκριμένα ή τις αναπαραστάσεις τους. Η σκέψη είναι δυνατόν να μεταβεί από

το συγκεκριμένο στο υποθετικό όχι όμως το αντίστροφο. Συνεπώς η διδασκαλία μιας αφηρημένης θρησκευτικής έννοιας πρέπει να αρχίζει με συγκεκριμένα παραδείγματα από την καθημερινή τους ζωή. Στο στάδιο της τυπικής λογικής σκέψης, αυτή έχει τη δυνατότητα να μεταβεί από το υποθετικό και δυνατό και να φτάσει με σειρά συλλογισμών στο συγκεκριμένο. Έτσι επιτυγχάνεται η αποδέσμευση της σκέψης από το συγκεκριμένο παρόν και κατεύθυνση προς τη σφαίρα του υποθετικού. Η ικανότητα αυτή αναπτύσσει στους έφηβους μια έντονη κριτική διάθεση έναντι θεσμών και προσώπων που αποτελεί απαραίτητο στοιχείο καλλιέργειας της κριτικής σκέψης.

2. Ως προς την θρησκευτική ανάπτυξη

Η κατανόηση των θρησκευτικών εννοιών είναι εφικτή σε συνάρτηση με το αναπτυξιακό επίπεδο των μαθητών/τριών και το κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο ζουν και ενεργούν. Η αξιοποίηση των προσωπικών εμπειριών των μαθητών/τριών μέσα σε πραγματικές καταστάσεις ζωής θεωρούνται βασικό για την κατανόηση της θρησκευτικής γλώσσας, η κατανόηση οποίας εξαρτάται από το εάν οι θρησκευτικές έννοιες προσφέρονται με λεξιλόγιο που να ανταποκρίνεται στην εμπειρική ετοιμότητα της ηλικίας των μαθητών/τριών. Διαφορετικά οι λέξεις παραμένουν κενές νοήματος. Πρόκειται για την μεταφορά της αρχικής σημασίας του μηνύματος στην σύγχρονη πραγματικότητα σε μια κατάσταση διαφορετική από εκείνη στην οποία αρχικά διαμορφώθηκε. Η θρησκευτική ανάπτυξη της σκέψης ακολουθεί τα βασικά στάδια γνωστικής ανάπτυξης του Piaget. Όμως στην θρησκευτική ανάπτυξη παρεμβάλλονται δύο ενδιάμεσες βαθμίδες μιας μεταξύ της προσυλλογιστικής και συγκεκριμένης θρησκευτικής σκέψης και μιας μεταξύ συγκεκριμένης και τυπικής θρησκευτικής σκέψης. Επίσης η θρησκευτική ανάπτυξη στην συγκεκριμένη λογική σκέψη διαρκεί δύο χρόνια περισσότερο (έως 13 ετών) με αποτέλεσμα η έναρξη της τυπικής θρησκευτικής σκέψης να επιβραδύνεται κατά δύο έτη (από 14 ετών). Οι θρησκευτικές έννοιες δεν βασίζονται άμεσα σε χειροπιαστά δεδομένα αλλά σε άλλες ανάλογες εμπειρικές έννοιες, λόγω της φύσης τους και της συμβολικής γλώσσας που είναι διατυπωμένες και προϋποθέτουν την ανάπτυξη της τυπικής λογικής σκέψης. Όταν η διδασκαλία θρησκευτικών εννοιών είναι πέραν των διανοητικών ικανοτήτων και εμπειριών των μαθητών/τριων, αυτό έχει συνέπεια την κατά γράμμα ερμηνεία π.χ. μιας βιβλικής ιστορίας και την παρερμηνεία/παράνοηση του πραγματικού νοήματός της.

Εκπαιδευτικοί πόροι

Οι μαθησιακοί πόροι που θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του σεναρίου και αιτιολόγηση του σκεπτικού επιλογής τους σε σχέση με τις δυνατότητές εφαρμογής τους, στρατηγικές και τεχνικές διδασκαλίας (π.χ. πηγές Βίβλος, TLG, Ελληνική και Λατινική Πατρολογία).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ & ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Μία ή περισσότερες δραστηριότητες οργανωμένες σε φάσεις (ή βήματα). (Ορισμός φάσης, βήματος ή δραστηριότητας. Συσχέτιση Δραστηριότητας με Φάση ή Βήμα (ανήκει σε) ή με άλλες δραστηριότητες (ορισμός σειράς).

Ροή εφαρμογής – Πορεία διδασκαλίας

Η πορεία διδασκαλίας κατά την εφαρμογή του σεναρίου ακολουθεί τις φάσεις του μοντέλου βιωματικής προσέγγισης με ευελιξία στη δυνατότητα προσαρμογής στην βαθμίδα που θα εφαρμοσθεί ως προς το περιεχόμενο και τις θρησκευτικές έννοιες που πραγματεύεται. Κάθε φάση ασχολείται με ένα ζήτημα ή μια κατάσταση όπως την βιώνει ο/η κάθε μαθητής/τρια ατομικά και τοποθετείται απέναντί της κριτικά, συλλογικά και συνεργατικά μέσα στην ομάδα.

Δραστηριότητα 1

Τίτλος δραστηριότητας

Βιώνοντας το γνωστό και το νέο

Συνοπτική περιγραφή

Στη φάση αυτή οι μαθητές/τριες προβαίνουν σε αναζήτηση και κριτική ανάλυση προϋπαρχουσών εμπειριών για ανάδειξη γνώσεων, κινήτρων, στάσεων και συναισθημάτων που θα συμβάλλουν στη δημιουργία διασυνδέσεων με νέες εμπειρίες στις οποίες εμπλέκονται μέσω παρατήρησης, ακρόασης, συζήτησης, μελέτης, επίσκεψης, συμμετοχής σε δράσεις. Αναμένεται να επιτύχουν την συσχέτιση παλιού και νέου και δημιουργία «νέας γλώσσας» για τη νέα γνώση.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Διατύπωση των ΠΜΑ της φάσης αυτής του σεναρίου όπως στην ενότητα «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα»

Είδος δραστηριότητας

Καλύπτεται από τις ενότητες «Πρωτοτυπία - Καινοτομία» και «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα», εξειδικεύοντας για τη συγκεκριμένη φάση.

Περιγραφή του είδους της δραστηριότητας που θα εμπλακούν εκπαιδευτικός και μαθητές (μέσω π.χ. συζήτησης στην ολομέλεια ή στις ομάδες, συνεργασίας, επιχειρηματολογίας, σχολιασμού, αναζήτησης) και σύνδεση με τα αντίστοιχα ΠΜΑ στην ενότητα «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα».

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενος χρόνος διάρκειας της φάσης αυτής

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Περιγραφή τεχνικών διδασκαλίας που θα εφαρμοστούν για τη συγκεκριμένη φάση του σεναρίου, π.χ. ιδεοθύελλα, καταγισμός ιδεών, έντεχνος συλλογισμός 10Χ2, ακρόαση 5Χ2, Σκέψου-Συζήτησε-Μοιράσου (TPS) και με παραδείγματα.

Εργαλεία

Καλύπτεται από την ενότητα «Απαιτούμενα βοηθητικά υλικά και εργαλεία» εξειδικευμένα για τη συγκεκριμένη φάση

Πηγές

Βιβλικά χωρία, πατερικά κείμενα βιβλιογραφικές αναφορές σε άρθρα, βιβλία, ποιήματα, κείμενα σύγχρονων επιστημόνων κ.α. με θρησκευτικό περιεχόμενο σχετικό με το θέμα του σεναρίου.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Καλύπτεται από την ενότητα «Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας» εξειδικευμένα για την φάση αυτή.

Ενέργειες μαθητή

Οι μαθητές/τριες για να κατακτήσουν τη μάθηση, να κατανοήσουν τις γνώσεις και να είναι σε θέση να τις εφαρμόσουν, πρέπει να συνεργαστούν για να λύσουν καταστάσεις, να ανακαλύψουν μόνοι τους πράγματα, να επεξεργαστούν ιδέες.

Δραστηριότητα 2

Τίτλος δραστηριότητας

Εννοιολογώντας με Ορολογίες και Θεωρίες

Συνοπτική περιγραφή

Στη φάση αυτή οι μαθητές/τριες έρχονται σε γνωριμία με την ορολογία της θρησκευτικής γλώσσας και γνώσης και προσπαθούν να την κατανοήσουν μέσα στο πλαίσιο τους. Αναζητούν σχέσεις μεταξύ των εννοιών των όρων και προβαίνουν σε διατύπωση γενικεύσεων και ανάπτυξη γνωστικών θεωριών.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Διατύπωση των ΠΜΑ της φάσης αυτής του σεναρίου όπως στην ενότητα «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα»

Είδος δραστηριότητας

Καλύπτεται από τις ενότητες «Πρωτοτυπία - Καινοτομία» και «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα», εξειδικεύοντας για τη συγκεκριμένη φάση.

Περιγραφή του είδους της δραστηριότητας που θα εμπλακούν εκπαιδευτικός και μαθητές (μέσω π.χ. συζήτησης στην ολομέλεια ή στις ομάδες, συνεργασίας, επιχειρηματολογίας, σχολιασμού, αναζήτησης) και σύνδεση με τα αντίστοιχα ΠΜΑ στην ενότητα «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα».

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενος χρόνος διάρκειας της φάσης αυτής

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Περιγραφή τεχνικών διδασκαλίας που θα εφαρμοστούν για τη συγκεκριμένη φάση του σεναρίου, (π.χ. παιχνίδι ρόλων, εννοιολογικός χάρτης, έντεχνος συλλογισμός 10X2) και με παραδείγματα

Εργαλεία

Καλύπτεται από την ενότητα «Απαιτούμενα βοηθητικά υλικά και εργαλεία» εξειδικευμένα για τη συγκεκριμένη φάση

Πηγές

Βιβλικά χωρία, πατερικά κείμενα βιβλιογραφικές αναφορές σε άρθρα, βιβλία, ποιήματα, κείμενα σύγχρονων επιστημόνων κ.α. με θρησκευτικό περιεχόμενο σχετικό με το θέμα του σεναρίου.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Καλύπτεται από την ενότητα «Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας» εξειδικευμένα για την φάση αυτή.

Ενέργειες μαθητή

Οι μαθητές/τριες για να κατακτήσουν τη μάθηση, να κατανοήσουν τις γνώσεις και να είναι σε θέση να τις εφαρμόσουν, πρέπει να συνεργαστούν για να λύσουν καταστάσεις, να ανακαλύψουν μόνοι τους πράγματα, να επεξεργαστούν ιδέες.

Δραστηριότητα 3

Τίτλος δραστηριότητας

Αναλύοντας Λειτουργικά και Κριτικά

Συνοπτική περιγραφή

Στη φάση αυτή οι μαθητές/τριες προβαίνουν σε ανάλυση του όλου σε μέρη, διάκριση αιτίου-αποτελέσματος, ερμηνεία δεδομένων, εξήγηση φαινομένων, περιγραφή και αιτιολόγηση διαδικασιών και λειτουργίας μηχανισμών. Καταλήγουν σε κριτική αποτίμηση παραδοχών με προσωπικά, κοινωνικά, ηθικά, περιβαλλοντικά και αισθητικά κριτήρια.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Διατύπωση των ΠΜΑ της φάσης αυτής του σεναρίου όπως στην ενότητα «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα»

Είδος δραστηριότητας

Καλύπτεται από τις ενότητες «Πρωτοτυπία - Καινοτομία» και «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα», εξειδικεύοντας για τη συγκεκριμένη φάση.

Περιγραφή του είδους της δραστηριότητας που θα εμπλακούν εκπαιδευτικός και μαθητές (μέσω π.χ. συζήτησης στην ολομέλεια ή στις ομάδες, συνεργασίας, επιχειρηματολογίας, σχολιασμού, αναζήτησης) και σύνδεση με τα αντίστοιχα ΠΜΑ στην ενότητα «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα».

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενος χρόνος διάρκειας της φάσης αυτής

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Περιγραφή τεχνικών διδασκαλίας που θα εφαρμοστούν για τη συγκεκριμένη φάση του σεναρίου, (π.χ. παιχνίδι ρόλων, έξι σκεπτόμενα καπέλα, ανακριτική καρτέλα, ιστοεξερεύνηση,) και με παραδείγματα

Εργαλεία

Καλύπτεται από την ενότητα «Απαιτούμενα βοηθητικά υλικά και εργαλεία» εξειδικευμένα για τη συγκεκριμένη φάση

Πηγές

Βιβλικά χωρία, πατερικά κείμενα βιβλιογραφικές αναφορές σε άρθρα, βιβλία, ποιήματα, κείμενα σύγχρονων επιστημόνων κ.α. με θρησκευτικό περιεχόμενο σχετικό με το θέμα του σεναρίου.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Καλύπτεται από την ενότητα «Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας» εξειδικευμένα για την φάση αυτή.

Ενέργειες μαθητή

Οι μαθητές/τριες για να κατακτήσουν τη μάθηση, να κατανοήσουν τις γνώσεις και να είναι σε θέση να τις εφαρμόσουν, πρέπει να συνεργαστούν για να λύσουν καταστάσεις, να ανακαλύψουν μόνοι τους πράγματα, να επεξεργαστούν ιδέες.

Δραστηριότητα 4

Τίτλος δραστηριότητας

Εφαρμόζοντας Κατάλληλα και Δημιουργικά

Συνοπτική περιγραφή

Στην τέταρτη φάση οι μαθητές/τριες προβαίνουν σε μεταβίβαση της μάθησης με εφαρμογή των νέων γνώσεων σε παρόμοιες και ανάλογες θρησκευτικές καταστάσεις, συχνά με τη χρήση διαφορετικών τρόπων αναπαράστασης και κοινοποίησης (π.χ. πολλαπλούς τύπους νοημοσύνης). Αναπτύσσουν μεταγνωστικές δεξιότητες για να αποτιμήσουν τη «γνώση για τη γνώση».

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Διατύπωση των ΠΜΑ της φάσης αυτής του σεναρίου όπως στην ενότητα «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα»

Είδος δραστηριότητας

Καλύπτεται από τις ενότητες «Πρωτοτυπία - Καινοτομία» και «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα», εξειδικεύοντας για τη συγκεκριμένη φάση.

Περιγραφή του είδους της δραστηριότητας που θα εμπλακούν εκπαιδευτικός και μαθητές (μέσω π.χ. συζήτησης στην ολομέλεια ή στις ομάδες, συνεργασίας, επιχειρηματολογίας, σχολιασμού, αναζήτησης) και σύνδεση με τα αντίστοιχα ΠΜΑ στην ενότητα «Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα».

Εκτιμώμενη διάρκεια

Εκτιμώμενος χρόνος διάρκειας της φάσης αυτής

Τεχνική/ές διδασκαλίας

Περιγραφή τεχνικών διδασκαλίας που θα εφαρμοστούν για τη συγκεκριμένη φάση του σεναρίου, (π.χ. παιχνίδι ρόλων, επιχειρηματολογία, ανακριτική καρέκλα) και με παραδείγματα

Εργαλεία

Καλύπτεται από την ενότητα «Απαιτούμενα βοηθητικά υλικά και εργαλεία» εξειδικευμένα για τη συγκεκριμένη φάση

Πηγές

Βιβλικά χωρία, πατερικά κείμενα βιβλιογραφικές αναφορές σε άρθρα, βιβλία, ποιήματα, κείμενα σύγχρονων επιστημόνων κ.α. με θρησκευτικό περιεχόμενο σχετικό με το θέμα του σεναρίου.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Καλύπτεται από την ενότητα «Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας» εξειδικευμένα για την φάση αυτή.

Ενέργειες μαθητή

Οι μαθητές/τριες για να κατακτήσουν τη μάθηση, να κατανοήσουν τις γνώσεις και να είναι σε θέση να τις εφαρμόσουν, πρέπει να συνεργαστούν για να λύσουν καταστάσεις, να ανακαλύψουν μόνοι τους πράγματα, να επεξεργαστούν ιδέες.

Φύλλα εργασίας

Τα φύλλα εργασίας τοποθετούνται όλα μαζί στο σημείο αυτό ή παρατίθενται στο τέλος του σεναρίου.

Εναλλακτικό σχέδιο δράσης

Αναφορά σε εναλλακτικές δραστηριότητες και τεχνικές διδασκαλίας σε περίπτωση που θα εφαρμοστεί σε άλλη τάξη και ηλικία μαθητών/τριών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ & ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Είδος αξιολόγησης

Αναφέρονται τρόποι αξιολόγησης και αποτίμησης του σεναρίου μετά το πέρας της υλοποίησή του, τόσο από τους μαθητές όσο και τον ίδιο τον εκπαιδευτικό που θα αξιοποιηθούν για την βελτίωσή του σεναρίου πριν την επόμενη εφαρμογή του.

Αξιολόγηση μαθητών/τριών

Η αξιολόγηση των μαθητών/τριών ως προς τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα στην πρώτη φάση της βιωματικής είναι διαγνωστική, για τη διαπίστωση των προαπαιτούμενων γνώσεων και, κατά την διάρκεια των υπολοίπων φάσεων, διαμορφωτική.

Η αξιολόγηση μπορεί να γίνει με την συμμετοχή στις δραστηριότητες και τα φύλλα εργασίας.

Αξιολόγηση σεναρίου

Αξιολόγηση του σεναρίου μπορεί να γίνει από τους μαθητές/τριες με ερωτηματολόγια που θα τους/τις διανεμηθούν από τον εκπαιδευτικό, σχετικά με την ικανοποίησή τους από την ενασχόλησή τους με τις δραστηριότητες και τα φύλλα εργασίας, τα οποία να τα συμπληρώσουν μετά το πέρας της υλοποίησης του σεναρίου.

Αξιολόγηση του σεναρίου μπορεί να γίνει και με την αποτίμηση της δουλειάς των μαθητών/τριών στα

φύλλα εργασίας από τον εκπαιδευτικό.

Αξιολόγηση εκπαιδευτικού

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να προβεί σε αξιολόγηση με αναστοχασμό και χρήση κάποιου εργαλείου (π.χ. ημερολόγιο αναστοχασμού)

Εργαλείο/α αξιολόγησης

Φύλλα εργασίας, ερωτηματολόγια, εργαλείο αναστοχασμού

Αντίκτυπος

Συμπληρώνουμε στοιχεία σχετικά με τον αντίκτυπο του σεναρίου. Στην περίπτωση που το σενάριο έχει υλοποιηθεί, καταγράφουμε τα θετικά στοιχεία που προέκυψαν από την υλοποίηση, καθώς και τον αντίκτυπο του σεναρίου σε επίπεδο μαθητών/τριών, συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και ευρύτερης σχολικής κοινότητας. Περιγράφουμε σύντομα τους περιορισμούς του σεναρίου, αναφέρουμε ενδεχόμενες βελτιωτικές ενέργειες, με βάση την αξιολόγηση, και αναστοχαζόμαστε. Στην περίπτωση που το σενάριο δεν έχει υλοποιηθεί, καταγράφουμε τα θετικά στοιχεία και τα αποτελέσματα που αναμένουμε να έχει, τους πιθανούς περιορισμούς του, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους προτείνεται να διαδοθούν τα αποτελέσματα της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο σχολείο και την ευρύτερη κοινότητα.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Επεκτασιμότητα

Η επεκτασιμότητα της διδασκαλίας του σεναρίου βασίζεται στην αξιοποίηση και ενσωμάτωση των τεχνολογιών (π.χ. η χρήση συγκεκριμένου λογισμικού για επαυξημένη πραγματικότητα, ιστοεξερεύνηση, κόμικς) που προσφέρουν πληθώρα μαθησιακών ευκαιριών, είτε με προσθήκη περισσότερων γνωστικών αντικειμένων με διαθεματική προσέγγιση είτε με προσθήκη περιεχομένου (έντυπου και ψηφιακού) καθώς και δραστηριοτήτων και τεχνικών διδασκαλίας

Παραλλαγές

Αναφέρονται εναλλακτικές προοπτικές υλοποίησης του σεναρίου με διαφορετική προσέγγιση (π.χ. ανακαλυπτική, διερευνητική) ανάλογα με τις διαθεματικές προεκτάσεις του θέματος, τα ερωτήματα, την σύνδεση του θέματος με την επικαιρότητα, την προσβασιμότητα στο ψηφιακό ή άλλο υλικό, ή την

πραγματοποίηση εξωσχολικής επίσκεψης.

Βιβλιογραφία

Αναφορές σε πηγές όπως, Βίβλος, Βίβλος, TLG, Patrologia Greca, Patrologia Latina και βιβλιογραφικές αναφορές σε άρθρα, βιβλία, ποιήματα, κείμενα σύγχρονων επιστημόνων κ.α. με περιεχόμενο θρησκευτικό, παιδαγωγικο-ψυχολογικό και κοινωνικό.

Επιπλέον ψηφιακό περιεχόμενο και εργαλεία

Αναφορές σε πρόσθετο ψηφιακό υλικό π.χ. ταινίες, μαθησιακά αντικείμενα, λογισμικά προγράμματα, εκπαιδευτικά λογισμικά

ΜΕΤΑΔΕΔΟΜΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ TEMPLATE

Έκδοση template

v2.0

Συντελεστές δημιουργίας template

Βασιλική Μητροπούλου - δημιουργία

Το template βασίζεται στο template «[Γενικό Template εκπαιδευτικών σεναρίων \(Generic Learning Scenario Template\)](#)».